

Płońsk, 27 kwietnia 2020 r.

SO. 5010.12.2020

**Zarząd Poczty Polskiej S.A.
ul. Rodziny Hiszpańskich 8
00-940 Warszawa**

Odpowiadając na pismo NR PRZ.85.2020 z dnia 23.04.2020r. dot. przekazania danych ze spisu wyborców informuję, że wniosek Poczty Polskiej S.A. nie może zostać uwzględniony, bowiem w aktualnym stanie prawnym brak jest podstaw do udostępnienia operatorowi wyznaczonemu (Poczcie Polskiej) danych ze spisu wyborców.

W dniu 24.04.2020 r. wnioskodawca wystąpił do tut. Organu z pismem o przekazanie danych ze spisu wyborców w związku z realizacją zadań związanych z organizacją wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 roku.

Wnioskodawca uzasadnił potrzebę uzyskania danych ze spisu wyborców, o którym mowa w art. 26 § 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011r. Kodeksy wyborczy (Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm.), powołując się na art. 99 ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 z dnia 16 kwietnia 2020r. (Dz. U. z 2020r., poz. 695), w związku z decyzją Prezesa Rady Ministrów z 16 kwietnia 2020 r. (BPRM.4820.2.3.2020).

Ponadto do ww. wniosku wnioskodawca dołączył Decyzję Prezesa Rady Ministrów Nr BPRM.4820.2.3.2020 z dnia 16 kwietnia 2020 r. w sprawie polecenia Poczcie Polskiej S.A. realizacji działań w zakresie przeciwdziałania COVID-19, polegających na podjęciu i realizacji niezbędnych czynności zmierzających do przygotowania przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. w trybie korespondencyjnym, w szczególności poprzez przygotowanie struktury organizacyjnej, zapewnienie niezbędnej infrastruktury oraz pozyskanie koniecznych zasobów kadrowych.

Wskazana podstawa prawna nie może jednak uzasadniać przesłania Poczcie Polskiej danych zawartych w spisach wyborców.

Na wstępie należy nadmienić, iż art. 99 ustawy z dnia 16.04.2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 pozwala Poczcie Polskiej na żądanie danych zawartych w spisach będących w dyspozycji organu administracji publicznej (w tym wypadku: spisu wyborców), jeśli dane te są potrzebne:

- 1) do realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej bądź (przesłanka 1);
- 2) w celu wykonania innych obowiązków nałożonych przez organy administracji rządowej (przesłanka 2).

Art. 51 ust. 2 i 5 Konstytucji RP stanowi, iż „*Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa.*” Zgodnie z art. 99 ustawy z dnia 16.04.2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. poz. 695) operator wyznaczony w rozumieniu ustawy z 23.11.2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 2188 ze zm.) - dalej u.p.p., po złożeniu przez siebie wniosku w formie elektronicznej, otrzymuje dane z rejestru PESEL, bądź też z innego spisu lub rejestru będącego w dyspozycji organu administracji publicznej, jeżeli dane te są potrzebne do realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej bądź w celu wykonania innych obowiązków nałożonych przez organy administracji rządowej.

Jeśli chodzi o pierwszą ze wskazanych w art. 99 ustawy podstaw, wskazać należy, że na dzień dzisiejszy wnioski w powyższym zakresie nie może dotyczyć realizacji zadań związanych z organizacją wyborów, gdyż Kodeks wyborczy ani żadna inna ustawa nie przewidują w tym zakresie udziału Poczty Polskiej, wymagającego udostępnienia ww. danych.

Należy zauważyć, że w aktualnym stanie prawnym, żadna regulacja prawna nie czyni z operatora wyznaczonego, podmiotu uprawnionego do organizowania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 roku. Jednocześnie, aktualnie żadna regulacja prawna, nie przewiduje powszechnego głosowania korespondencyjnego w wyborach powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 roku. Brak jest zatem podstaw prawnych do udziału operatora wyznaczonego w organizacji wyborów.

W konsekwencji, pierwsza ze wskazanych w art. 99 ustawy sytuacji nie ma miejsca.

Na dzień sporządzenia niniejszej odpowiedzi, nie ma ustawowo przypisanych zadań związanych z procesem wyborczym.

Zgodnie z art. 102 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii przy przeprowadzaniu wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. **nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy w zakresie** m.in. głosowania korespondencyjnego, o którym mowa w art. 53a *KW* (głosowanie korespondencyjne przez wyborcę: [1] niepełnosprawnego o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych; [2] podlegającego w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi; [3] który najpóźniej w dniu głosowania kończy 60 lat). Nie stosuje się także art. 37d § 1 *KW* dotyczącego przekazywania przez komisarza wyborczego informacji wyborcom za pośrednictwem operatora wyznaczonego w formie druków bezadresowych.

Ponadto Poczta Polska w kierowanym do tut. Organu piśmie, powołując się na decyzję Premiera z 16 kwietnia 2020 r. wskazuje, iż ma zastosowanie druga ze wskazanych w art. 99 ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 podstaw przekazania danych, tj. potrzeba wykonania innych obowiązków nałożonych przez organy administracji rządowej.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż użycie przez ustawodawcę zwrotu „innych obowiązków” wskazuje na rozłączny charakter obu przesłanek, co dodatkowo potwierdza użycie przez ustawodawcę spójnika „*hądź*”. Nałożony obowiązek na organy administracji publicznej udostępnienia danych w trybie art. 99 ww. ustawy ma charakter inny aniżeli realizacja zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Natomiast podstawą nałożenia tych obowiązków muszą być powszechnie obowiązujące przepisy prawa.

W świetle wskazanego wyżej art. 51 ust. 2 i 5 Konstytucji, źródłem obowiązków nałożonych na Poczta Polska, które mogłyby uzasadniać dostęp do danych, musi być ustawa, a takiej ustawy nie ma. Źródłem takiego obowiązku nie może być decyzja Prezesa Rady Ministrów z 16 kwietnia 2020 r. (BPRM.4820.2.3.2020).

W konsekwencji, decyzja Premiera nie stanowi więc wystarczającej podstawy do żądania przez Poczta Polską danych osobowych ani wystarczającej podstawy dla organów administracji publicznej do ich udostępnienia. Decyzja Prezesa Rady Ministrów nie jest bowiem samodzielnym źródłem prawa i nie może dowolnie powierzać Poczcie Polskiej zadań wiążących się z przetwarzaniem danych osobowych obywateli i ingerencją w ich prywatność. Należy też podkreślić, że polecenie Prezesa Rady Ministrów nie jest źródłem powszechnie obowiązującego prawa, zatem nie może obligować gmin do współpracy z operatorem wyznaczonym w w/w zakresie.

Należy w tym kontekście podkreślić, iż zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z dnia 02 marca 2020 r. (Dz. U. z 2020r., poz. 374 ze zm.) Prezes Rady Ministrów może, z własnej inicjatywy, wydawać polecenia obowiązujące podmioty, o których mowa w ust. 1 i 2. Wydając polecenie wobec przedsiębiorcy Prezes Rady Ministrów może wyznaczyć organ odpowiedzialny za zawarcie umowy.

Należy jednak podkreślić, iż zgodnie z art. 11 ust. 4 ww. ustawy polecenia, o których mowa w ust. 1-3, są wydawane w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, w drodze decyzji administracyjnej i podlegają natychmiastowemu wykonaniu z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia oraz nie wymagają uzasadnienia.

Decyzje te muszą być zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym art. 99 ustawy SARS, który wyklucza możliwość wydawania ich w sprawach dotyczących realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż te obowiązki mogą być nałożone na operatora wyznaczonego wyłącznie w drodze aktu normatywnego.

Analizując przedmiotową kwestię należy zwrócić uwagę również na fakt, iż część zakresu danych, o które występuje wnioskodawca nie znajduje się w spisie wyborców, którego wzór został określony w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców (Dz. U. z 2015, poz. 5).

Ponadto zgodnie z art. 26 § 7 Kodeksu wyborczego część A spisu wyborców obejmuje obywateli polskich. W tej części spisu wyborców wymienia się nazwisko i imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL i adres zamieszkania wyborcy.

Operator wyznaczony nie może nakładać na jednostki samorządu terytorialnego nowych zadań, w tym zadań o charakterze zleconym, dotyczących sporządzenia dowolnie określonych przez niego zestawień.

W związku z powyższym brak jest również podstawy prawnej do udostępnienia zakresu danych wyborców, o jakie występuje wnioskodawca w oparciu o drugą z przesłanek wskazanych w art. 99 ustawy SARS

W efekcie, w aktualnym stanie prawnym brak jest podstaw do udostępnienia operatorowi wyznaczonemu danych ze spisu wyborców w rozumieniu ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Powyższa argumentacja w zakresie braku podstaw prawnych do żądania udostępnienia Poczcie Polskiej danych ze spisu wyborców jest również aktualna w świetle Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE.L 2016 Nr 119, str. I z późn. zm.).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. e Rozporządzenia, „Przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy - i w takim zakresie, w jakim - spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków: (...) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. W myśl art. 6 ust. 3 Rozporządzenia, „podstawa przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. c) i e), musi być określona: w prawie Unii; lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator”.

Istnienie przepisu prawa należy oceniać z uwzględnieniem katalogu źródeł prawa wynikającego z art. 87 ust. 1 Konstytucji RP, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to rozporządzeń, gdyż zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw (a więc również prawa do decydowania o ujawnieniu swoich danych — art. 51 ust. 1 Konstytucji RP) mogą być ustanawiane tylko w ustawie. (P. Litwiński (red.), Rozporządzenie UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych. (Komentarz, Warszawa 2018, system informacji prawnej LEGALIS).

Decyzja Prezesa Rady Ministrów nie może zostać więc uznana za źródło powszechnie obowiązującego prawa.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 RODO Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, danymi osobowymi są "wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej".

W świetle powyżej zacytowanej definicji nie budzi wątpliwości, że **dane wyborców (np. imię i nazwisko, nr PESEL, adres zamieszkania, data urodzenia) zawarte w spisie wyborców stanowią dane osobowe, które podlegają ochronie prawnej zarówno na poziomie konstytucyjnym (art. 51 Konstytucji RP), jak i ustawowym.** I jedynie na podstawie ustawy władze publiczne mogą udostępniać dane o obywatelach, a i to tylko w zakresie niezbędnym w demokratycznym państwie prawnym (art. 51 ust. 2 Konstytucji).

Dane osobowe chronione są na gruncie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02.04.1997r., w jej artykule 51.

Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Zatem dane osobowe obywateli **nie mogą być dowolnie przekazywane przez organy władzy publicznej innym podmiotom (np. spółkom akcyjnym).**

Podsumowując, w obowiązującym stanie prawnym na dzień 27 kwietnia 2020r. nie istnieje żaden przepis prawa, który upoważniałby organy jednostek samorządu terytorialnego, prowadzące rejestr wyborców i przygotowujące spis wyborców, do przekazywania danych osobowych zawartych w spisach wyborców do osoby prawnej, jaką jest Poczta Polska S.A., oraz zezwalałby osobie prawnej Poczta Polska S.A. na pozyskiwanie i dalsze przetwarzanie danych osobowych zawartych w spisach wyborców.

Z poważaniem

Z up. Burmistrza
Magdalena Banasiak

/---/

Dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich
i Działalności Gospodarczej

Dokument został podpisany
bezpiecznym podpisem elektronicznym.

Aby go zweryfikować należy użyć
oprogramowania do weryfikacji podpisu

Otrzymują:
1. Adresat.
2. A/a.